

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש

צוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתנט

ערב שבת קודש

פרשת בא

ב' בשבט ה'תשע"א

יוצא לאור עלידי

מכון ליובאוויטש שעלידי

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

(כמה מהנהגות הרבי באוה"ל, וכן הנחיות לכוהנים המבקרים שם, נדפסו לאחורונה ב'התקשרות', סוף גיליון תתכ"ט).

להדליק (בכל בית, לפני הדלקת נש"ק) נר שידלק כל המעלה לעת. אם אפשר בקל - נר של שעווה.

יבחרו וירימו מי שיתפלל לפני התיבה ביום היארציית, ונכון לחלק שיתפלל אחד ערבית, שני - שחרית, שלישי - מוסף, רביעי - מנחה, כדי לזכות בזה מספר יותר גדול של אנ"ש.

בשעת התפילה (בשבת - קודש) ידלקו חמישה נרות¹⁰.

עוד מסיפורו של חבר המוכירות הרה"ח ר' בנימין של קליין שלפעמים היה הרבי אוכל פיסת שוקולד לפני הנסיעה לאוהל. כן להעיר מיומנו האישי של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מביקורו בארה"ק (מסע הרבי בארה"ק עמ' 252 ועמ' 255) שביום ה' מנ"א אכלו מזונת בשכס ואח"כ נסעו לציוני האר"י וכו' בצפת, וביום ז' מנ"א בשעה 12 היתה סעודה, ואח"כ נסעו לקבר רחל.

ואם כי מצב בריאותו של הרבי היה קשה אז, עד שביקשו ממנו לכל יתענה בת"ב (שם עמ' 256), הרי לכאורה השתתפו בזה גם המלווים אותו. וצ"ע. ומאידך בלקוטי דיבורים ח"ד ליקוט

לו, ברשימת המאסר עמ' 1354 מספר אדמו"ר מהוריי"צ על ילדותו, שהלך לאוהל בעודו **בתענית** [אך לא היתה זו תענית ממש ע"פ דין, שהרי לא קיבלה מאתמול, עיי"ש]. ואולי היו כל אלה מצבים מיוחדים, וע"ע. וכן צ"ע בקשר לחתן וכלה (ובני משפחתם) שנוסעים ביום החתונה לאוהל כו'.

9 ראשית יבות: "הקיצו ורננו שוכני עפר" (מהמכתב הנ"ל). למעשה, נר של שעוות דבורים טהורה אינו דולק יפה (מוציא גאווים רבים וכבה מהר, מלבד באבוקת הבודלה שכולה פתוחה לאוויר), ונרות השעווה המצויים בשוק מעורבים באחוז גבוה של סטיארין. ולכאורה די שיהיה ה**רוב** שעווה לקיום המנהג כראוי (וכנראה המציאות בזה אינה דומה להמבואר בשו"ע אדה"א סי' רסד סי"ח).

10 כנגד נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה (משיחת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע) ספר המנהגים עמ' 79. וראה רשימת היומן עמ' 5, שצו, אופן קיום מנהג זה בעבר ע"י רבותינו. למעשה נוהרים בזה תמיד, ולא נצרכה אלא להירות יתירה.

פדיון נפש⁶ (הנשואים - כמובן בחגירת אבנט). מי שזכה להיכנס ליחידות, או על-כל-פנים לראות את פני כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ - יצייר עצמו, בעת קריאת הפ"נ, כאילו עומד לפניו. להניח הפ"נ אחר-כך בין דפי מאמר, קונטרס וכו' שלו. ולשלחו (אם באפשרי - בו ביום) על מנת לקראתו על הציון שלו.

ביקור באוה"ל: "שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר ... שקודם ההליכה על ציון ואוהל - נוהגין שאין אוכלין, אבל שותים⁸."

6 נוהגים לכתוב את הפ"נ על נייר חלק דווקא. מקפידים לכתוב (אפילו את טיוטת הפ"נ - ראה 'אספקלריה' נספח לכפר חב"ד' גיליון 1243 עמ' 20) דווקא באם טבלו באותו היום במקווה (באם לא טבל - יכתוב ע"י אחר). כותבים בחגירת אבנט (ונוטלים ידיים לפני-כן). כשכותב אדם פ"נ על עצמו, כותבים "עלי", "עלינו", ואלו כשכותב עבור אחרים הלשון הוא "עבור..." (המוכיר הרה"ח ר"ל שי' גורנר).

7 בנוגע לנוסח הפדיון, הורה הרבי שלא לכתוב הנוסח הישן "ממקור הרחמים..." (ראה 'תורת מנחם - התועודיות' תשי"ע עמ' 39).

8 ראה באג"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"א עמ' קנד: "לדעתי אכשבו אשר פ"נ על קברי הצדיקים בעניינים רוחניים בעבודה, איננו צריכים לכתוב החסרונות שמוצא בנפשו, כי אם לבקש שיתתקן... הפרט הוא באופן כך וכך, ולא לכתוב כמו שהוא עתה בחסרונו..." עיי"ש. כ"ק אדמו"ר מהר"ש, שבוברו מהאוהל, ביאר זאת פעם לבני-ביתו (מבוא לקונטרס ומעין עמ' 55), בכך שברוחניות נראה כל דבר, גם החיסרון, כאילו הוא חי ממש.

9 מס' הפקס באוהל: 1718-723-4444

10 ספר המנהגים שם, ויש"ש. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ו עמ' רפ. והכוונה לא רק להקפיד שלא לאכול בכלל האמור בזוהר שאין ללכת שמה ללא תענית [ופ"א אמר הרבי לאחד התמימים שאכל לפני שהלך לאוהל: "א רחמנות אויף דיר" - יומן תש"י, נספח לשיחות קודש - תש"י החדש עמ' 226], אלא גם להקפיד **לשתות** תחילה (וכן הקפיד הרבי), כדי שלא להיות בכלל "מריעב עצמו ולן בבית הקברות" (ראה גם בגשר החיים ח"א סי' עז, ובנטעי-גבריאל הל' אבילות ח"ב עמ' תרכ"ג). בנטעי-גבריאל שם כתב, שלכן נמנע הרבי מלבקר באוהל ביום התענית. וע"ע דיון בזה בהתקשרות גיליון תיב עמ' 19. ולהעיר

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש, פרשת בא'

ג' בשבט

העלייה לתורה לכבוד יום ההילולא יו"ד שבט, התקיים בעז"ה ביום ההילולא עצמו שחל בשבת-קודש הבעל"ט².

בהפטרה מודפס בכמה חומשים "קָרַן מִצְפוֹן בְּאֶ-בָּא", וזו טעות, אלא צריך לומר "קָרַן מִצְפוֹן בְּאֶ-בָּא", כמו שכתוב בנביא (ירמיה מו, כ).

מוצאי-שבת-קודש: אם העננות מוגברת, יש לקדש את הלכנה מיד כשאפשר, גם אחר ג' ימים (מעט-לעת) מהמולד (החל מהלילה), ואין להמתין עד אחר שבועה ימים מהמולד³.

יום שישי

ט' בשבט

1) סיפר הרה"ח ר' יונתן גורדון ע"ה, גבאי דביהמ"ד בבית חיינו: פעם קראתי בתורה בפ' בא לפני כ"ק אדמו"ר מהור"י צ"ע (ביו"ט ראשון דחג-הפסח, כאשר מרוב חולשתו לא עלה או למפטייר אלא לשליש), וקראתי את הפסוק (יב, לא) "קומו צאו מתוך עמי", כשתיבת 'קומו' בטעם 'מהפך', כרגיל, ושמעתי שאדמו"ר קורא עמי תיבה זו בטעם 'יתבי' (מפי הרה"ח 'אוצר מנהגי חב"ד'). וכיוון שלאחר החיפוש לא נודע על מסורה או הנהגה כזאת, קרוב לומר שהיתה זו הנהגה אישית (ואולי חד-פעמית) של הרבי הרי"צ, והוא ע"ד קריאת 'והארץ היתה תהו' פעם אחת בצורות שונות ע"י אדמו"ר ה'צמח צדק' (סה"ש תש"ד עמ' 25, בלה"ק עמ' כג) ועד"ו בהפטרה (אוצר סיפורי חב"ד ח"י"ז עמ' 225).

2) ע"ד האמור ב'מנהגי יארצייט', ספר המנהגים עמ' 79: "שבת שלפני יום היארצייט, או יום היארצייט אם חל בשבת, עולים לתורה למפטייר".

3) עשר-הכולל פרק לג אות ב, עיי"ש בסופו, וכן בהגהת כ"ק אדמו"ר מהור"ש"ע על זה (בסידור תורה-אור תשמ"ז עמ' 489) ובסופה. וראה בס' 'דיני ומנהגי ראשי-החודש - חב"ד' פ"ב הע' 32.

מנהגי יום ההילולא שיש לקיימם היום:

כל אחד ירים (פעמיים במשך היום) תרומה להעניינים השייכים לנושאנו, בעד עצמו ובעד כל אחד מבני ביתו שיחיו.
נתינת הצדקה (בקשר עם י' שבט וכיו"ב) - שייכת גם לנשים, ואדרבה (מצד כמה טעמים) להן דבר הצדקה שייך יותר⁴.
כל אחד יקרא [ועדיף - לאחר תפילה וחזרת דא"ח]

4) מנהגי יום ההילולא בכלל נדפסו באג"ק ח"ד עמ' קמב, בספר המנהגים עמ' 95 ובכ"מ. בקביעתו זו יש לציין להוראה בנדו"ד בפעם הראשונה שההילולא חלה בש"ק כבשנת ההסתלקות (אבל - בפ' בשלח, כבשנה זו), באג"ק ח"ד עמ' שכד (נדפס גם ב'שערי הלכה ומנהגי יו"ד ר"ס קמח. וראה גם בתורת מנחם - התועודיות' ח"ט עמ' 30, ושם - שאין הבדל בין קיום המנהגים קודם חצות היום או אח"כ): "מובן שעובדין דחול וכיו"ב [כתיבת וקריאת הפ"ג, נתינת לצדקה וביקור באוהל] אין לעשותם ביום השבת-קודש כי אם בערב שבת, מתאים להכרעת האחרונים בכונן-דא. וראה כף החיים על או"ח סי' תקס"ח [סי"ק צד, שהביא מס' עיקרי הד"ט דלהלן, שאת הביקור בבית העלמין, וכל דבר של חול (להוציא התענית, שלדעת הב"י דוחים אותה ליום א') - מקדימין לעש"ק. וכ"כ בילקוט יוסף ח"י-אבולעם עמ' רג], עיקרי הד"ט יו"ד ס"ל ל"ו אות ל"ה ועוד (ודלא כמ"ש בס' גשר החיים בזה ח"א עמ' שמג, בעניין ביקור הקבר, שיש מאחרים ויש מקדימים. וכ"כ שם בעמ' שמב בעניין הלימודים והסיום (את המנהג לתת לצדקה - אם במקום התענית או כעניין בפני-עצמו - לא הזכיר כלל). וכ"כ בעיקרי דינים וילקוט יוסף הג"ל בקשר ללימוד, שמקדימים לעש"ק. וע"ז העיר הרה"ג ר' שריה ש"ל דבליצקי בהערותיו לס' פני ברך עמ' תצח, שהקדמת הלימוד כעניין שאינו מתאים לש"ק שייכת רק לפי מנהג הספרדים שלומדים משניות ברבים, שזה אולי ס"ל שאינו כדאי בשבת, אבל כשלומד משניות ביחיד, בוודאי שאין מי שיאמר שיקדים ליום שישי".

5) ספר-המנהגים עמ' 85, עיי"ש בהערה. וכן בקשר לטף, ע"פ הוראת הרב, ובפרט בשני האחרונות, לשתף גם אותם בכיו"ב, וכן בשאר ההנהגות, שגם נשים וטף שייכים בקיומם.

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ב' בשבט ה'תשע"א - ט' בשבט ה'תשע"א

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ב' בשבט	ה' חובל ומוזיק פרק ז-ח. ה' רוצח ושמירת נפש.. בפרקים אלו. פרק א.	ה' טומאת מת פרק יז.	מ"ע רלו. מל"ת רפט. רצו. (בהוצאת קפאח: קמט).
ש"ק	ג' בשבט	פרק ב-ד.	פרק יח.	מ"ע רכה. מל"ת רצה**. רצב.
א'	ד' בשבט	פרק ה-ז.	פרק יט.	מ"ע רמו. מל"ת רצג. רצו. מ"ע קפב.
ב'	ה' בשבט	פרק ח-י.	פרק כ.	מ"ע קפא. מל"ת שט. רחצ. מ"ע קפד.
ג'	ו' בשבט	פרק יא-יג.	פרק כא.	מל"ת רצט. מ"ע רב. רג. מל"ת ער.
ד'	ז' בשבט	ראשית חכמה וגו'. ספר קנין והוא ספר שנים עשר.. ה' מ'כירה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק כב.	מ"ע רמה.
ה'	ח' בשבט	פרק ד-ו.	פרק כג.	מ"ע רמה.
ו'	ט' בשבט	פרק ז-ט.	פרק כד.	מל"ת רנ.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר** 120 ד' לפני הזריחה	זמן ציצית ותפילין	זריחה החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
ו', ב' בשבט	4:37	5:48	6:50	9:13	11:47	12:17	4:51.3	5:18
ש"ק, ג' בשבט	4:37	5:48	6:50	9:13	11:47	12:17	4:52.1	5:19
א', ד' בשבט	4:38	5:48	6:50	9:13	11:48	12:18	4:53.0	5:19
ב', ה' בשבט	4:38	5:48	6:50	9:14	11:48	12:18	4:53.8	5:20
ג', ו' בשבט	4:38	5:48	6:50	9:14	11:49	12:19	4:54.7	5:21
ד', ז' בשבט	4:38	5:48	6:50	9:14	11:49	12:19	4:55.5	5:22
ה', ח' בשבט	4:38	5:48	6:50	9:14	11:49	12:19	4:56.4	5:23
ו', ט' בשבט	4:38	5:48	6:50	9:14	11:50	12:20	4:57.3	5:23

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
*** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדח"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטיו" (לשון אדח"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע
	הדה"נ	הדה"נ	צה"ש	צה"ש
בא	4:15	4:29	4:19	4:34
בשלח	4:21	4:35	4:25	4:40

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מזל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org

לבוא אל שורש "פרעה" למעלה - ולא לפחד!

מדוע פחד משה מפרעה עד שהקב"ה היה צריך לבוא עמו? וממה חשש כשאמר "כי כבד פה וכבד לשון אנכי"? • בציווי "בא אל פרעה" קיבל משה את כוח העצמות, שגם נשמה בגוף תוכל לקבל גילוי אלקות שלמעלה מכל הגבלה, כפי שהיה במתן תורה, ויהיה בשלימות - בגאולה העתידה • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

עצמו של הקב"ה למשה (ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה, ותו לא⁵) - ש"בא אל פרעה" הוא הקדמה לגאולה עצמה והתחלתה בפועל⁶.

ויתירה מזו: על-פי הידוע⁷ שיציאת מצרים היא התחלת ופתיחת (כל הגאולות, כולל) הגאולה העתידה (עליה נאמר⁸ "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"), יש לומר, ש"בא אל פרעה" (התחלת גאולת מצרים) הוא הקדמה גם לגאולה העתידה.

וצריך להבין מהי השייכות ד"בא אל פרעה" לגאולה - דלכאורה תוכנם הפוך: "בא אל פרעה" מורה שפרעה נמצא בתוקפו, ומשה צריך לבוא אליו ("בא") ולהזדקק אליו (עד שפרעה אומר לו לאחר מכן, בהמשך הפרשה⁹ (לאחרי מכת חושך) "לך מעלי השמר לך אל תוסף לראות פני כי ביום

א. ציווי ה' למשה "בא אל פרעה" הוא התחלת - ושמה¹ - של הפרשה שמדובר בה אודות גאולת בני-ישראל בפועל ביציאת מצרים², "ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים גו' הוציאת ה' את בני-ישראל מארץ מצרים על צבאותם"³.

מכיוון שכל פרשת יציאת מצרים נקראת על-שם "בא אל פרעה" (וכידוע⁴ ששם הפרשה מורה על תוכן כל הפרשה), מובן, ש"בא אל פרעה" קשור ונוגע לתוכן גאולת מצרים (בהמשך הפרשה).

כלומר: נוסף לכך שכל פרטי שליחותו של משה אל פרעה הם הכנה לגאולת מצרים, מיתוסף בזה בנוגע ל"בא אל פרעה", בהיותו התחלת ושם פרשת הגאולה, ונוסף לכך התחלה הנאמרת (לא כהקדמה לעניין נוסף, אלא) כעניין וציווי בפני

1) כן נקראת ("בא אל פרעה") ברמב"ם סדר תפלות כל השנה (בסוף ספר אהבה), ובאבודרהם בסדר הפרשיות וההפטרות.

2) משא"כ בפ' שמות ובפ' וארא מדובר אודות ההבטחה וההכנה ליציאת מצרים.

3) פרשתנו יב, מא. נא.

4) ראה לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך. ובכ"מ.

5) ראה לקו"ש ח"ו ע' 57 ואילך. וש"נ.

6) ראה באריכה שיחת ש"פ בא תנשא (התוועדויות תנשא"ח"ב ע' 176 ואילך).

7) ד"ה כימי צאתך תש"ח פי"ב (ע' 164).

8) מיכה ז, טו.

9) יו"ד, כח.

פסח הוא לה': הקרבן הוא קרוי פסח על שם הדילוג... ואתם עשו כל עבודותיו... דרך דילוג וקפיצה (רש"י)

מה הצורך ב'דילוג' בשעת יציאת מצרים?

בני-ישראל היו משועבדים במשך כמה דורות במצרים, שהיתה "ערוות הארץ". משעה שהשתחררו מעבדות זו ועד שעמדו ליד הר-סיני לקבל את התורה מפי הגבורה - עבר זמן קצר ביותר (ארבעים ותשעה ימים). מעבר חד שכזה אי-אפשר לבצע אלא בדרך של 'דילוג וקפיצה'.

(ליקוטי שיחות כרך יב עמ' תפה"תפנ)

וככה תאכלו אותו, מותניכם חגורים, נעליכם ברגליכם, ומקלכם בידכם (יב,יא)

חיינו של אדם מתחלקים, בדרך כלל, לשלושה סוגים: האדם עצמו, קשריו עם סביבתו הקרובה, קשריו עם הסביבה הרחוקה.

שלושה חלקים אלו נרמזים בשלושת הפרטים האמורים - "מותניכם", "נעליכם", "מקלכם":

"מותניכם" - אדם צריך להגיע לחירות בכל הקשור ברעצמו. חירות זו נרמזת ב"מותניכם", שכן "המותנים הם דבר המעמיד את כל הגוף עם הראש הניצב ועומד עליהם".

"נעליכם" - על האדם לעזור ולסייע לאנשים שאיתם הוא בא במגע. ובאופן כללי יותר - להכניס אלוקות וקדושה בכל סביבתו. עניין זה נרמז ב"נעליים", שהרי על-ידי הרגל בא האדם במגע עם האדמה.

"מקלכם" - אדם חייב להשפיע גם על החלק בעולם שרחוק ממנו, שאינו מסוגל להגיע אליו, שהרי "חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם". דבר זה נרמז ב'מקל', שכן אדם משתמש במקל כדי להגיע לדבר שאינו יכול להגיע אליו בידו.

(מכתב-כללי י"א בניסן תשמ"ו)

וטבלתם בדם אשר בסף (יב,כב)

במדרש כאן אמרו, ש'דם' רומז ללימוד התורה.

וסימנך: 'סף' רומז ל"שישים המה מלכות", שישים מסכתות, "ושמונים פילגשים" - שמונים ברייתות (ראה במדב"ר פי"ח).

(אורח-התורה שמות כרך א עמ' שכה)

ועבר ה' לנגוף את מצרים (יב,כג)

שם הוי' הוא מידת החסד והרחמים, ובכל-זאת נאמר "ועבר הוי' לנגוף את מצרים", כי מכת בכורות היתה בבחינת 'גבורה שבחסד', וכמשל האב שמחמת אהבתו לבנו הרי הוא מכה את שונאו.

(אורח-התורה (רמזי תורה) דף ל עמ' ג)

פרשת בא

בא אל פרעה (יא)

מדוע נוקט הכתוב לשון 'בוא' ולא כפי שלכאורה מתאים יותר - 'לך'?

ההסבר הוא, שפרשתנו מספרת על הגאולה ממצרים, ועל כך רומז הכתוב כי עבודת הבורא באופן של 'בוא' - מקרבת את הגאולה.

כאשר אדם קובע עיתים ללימוד התורה, ייתכן שאמנם הוא 'הולך' אל הלימוד ומשתתף בו, אך הלימוד אינו פועל ומשפיע עליו והוא והעניין הנלמד נשארים שני דברים נפרדים. על כך נאמר 'בוא' - על האדם 'לבוא' אל הלימוד, שהתוכן הנלמד 'בוא' וייכנס בפנימיותו, ישפיע עליו ויתאחד עמו בהתאחדות גמורה. זו גם צריכה להיות השאיפה בכל ענייני עבודת ה' - התאחדות והתקשרות פנימית בין העובד לעבודה. על-ידי עבודת ה' בבחינת 'בוא', מחישים את בוא הגאולה האמיתית והשלמה במהרה בימינו.

(משיחת שבת פרשת תש"מ)

כי אני הכבדתי את לבו (יא)

גְרוֹת פרעה וקושי גלות מצרים לא באו מרצונו החופשי של פרעה אלא מפני שהקב"ה הכביד את ליבו, כדי שיתגלו ניסי ה' ונפלאותיו.

כשיהודי נתקל ב'מיצר' - בדברים המונעים אותו מעבודת הבורא, ייתן את ליבו שמקור המניעות הוא למעשה הקב"ה עצמו, המבקש לנסותו, כדי שיגלה את כוחות נשמתו.

(משיחת מוצאי ש"ק פרשת וארא תשל"ח)

ואכלתם אותו בחיפזון (יבא)

כשאכלו ישראל את הפסח במצרים אכלו אותו בחיפזון... אבל לעתיד-לבוא נאמר 'כי לא בחיפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו' (מדרש-רבה)

מדוע היתה יציאת מצרים בחיפזון, והלוא פרעה עצמו שלח אותם לחופשי? ומצד שני, מדוע לעתיד לבוא תהיה הגאולה שלא בחיפזון?

יציאת מצרים היתה לא רק יציאה משיעבוד גשמי לחירות גשמית, אלא גם יציאה מן המצרים הרוחניים לחירות רוחנית. לכן בשעת יציאת מצרים, כאשר הרע שבנפשות ישראל היה עדיין בתוקפו, שכן עדיין "לא פסקה זוהמתם עד מתן-תורה", מוכרחים היו לברוח מן הרע, כנאמר (שמות יד), "כי ברח העם"; אבל לעתיד לבוא, כאשר הקב"ה יעביר את רוח הטומאה מן הארץ, והרע יתבטל לגמרי - לא יהיה עוד צורך 'לברוח' מהרע.

(תניא פרק לא)

אלקותו יתברך¹⁶), משתלשל פרעה למטה¹⁷, ככל התוקף בלעומת-זה.

ג. על-פי זה יובן עניין "בא אל פרעה" בשרשו בקדושה:

בזהר פרשתנו¹⁸ מבאר העניין ד"בא אל פרעה" כפי שהוא בפרעה למטה: "מה כתיב בא אל פרעה, לך אל פרעה מבעי ליה, מאי בא, אלא דעייל ליה קב"ה אדרין בתר אדרין לגבי תנינא חרא עלאה תקיפא דכמה דרגין משתלשלין מניה, ומאן איהו רזא דתנין הגדול, ומשה דחיל מניה לא קריב אלא לגביה אינון יאורין ואינון דרגין דיליה, אבל לגביה דחיל ולא קרוב בגין דחמא ליה משתמש בשרשין עלאין, כיון דחמא קב"ה דחיל משה ושליוחן ממנן אחרנין לעילא לא יכלין לקרא לגביה, אמר קב"ה הנני עליך פרעה מלך מצרים התנין הגדול הרובץ בתוך יאוריו¹⁹, וקב"ה אצטריך לאגחא ביה קרבא ולא אחרא, כמה דאת אמרת אני ה'".

כלומר, שבגלל התוקף דעצם קליפת פרעה ("התנין הגדול") בביתו בארמון המלך (ששורשו "בשרשין עלאין") פחד משה להיכנס לשם. ולכן לא אמר לו הקב"ה "לך אל פרעה" (שילך לבר), אלא "בא אל פרעה", שיבוא יחד עם הקב"ה ויכנס לפרעה, הקב"ה מוליך אותו יחד אתו אל הפנימיות העצם (דקליפת) פרעה (אדרין בתר אדרין, חדרים לפנים מחדרים²⁰), בכדי לכבשו לגמרי ("לאגחא ביה קרבא").

לפי זה צריך להבין מהו הפירוש ד"בא אל פרעה" דקדושה ("דאתפריעו ואתגליין מיניה כל נהורין"): בנוגע לפרעה דקדושה (גילוי אלקות) לא שייך לומר "דחיל משה", שמשם "יפחד" להיכנס לשם לבדו, ושיזדקק לכך שהקב"ה יצווה עליו "בא אל פרעה", ויכניסו ("עייל ליה קב"ה")! ויש לומר הביאור בזה:

16 ראה תו"א ד"ה ויהי מקץ (לא, א). תו"ח שם רפ"א (עד, א). פ"ו (עז, סע"ד ואילך).
17 תו"א שם א, ג.
18 לר, א.
19 יחזקאל כט, ג.
20 פ" דרך אמת.

ראותך פני תמות", בניגוד גמור מגאולת מצרים שעניינה ביטול תוקף פרעה, לנצח אותה, ועל-ידי זה - להשתחרר, לצאת וללכת מ(פרעה מלך) מצרים!?

ב. ויובן בהקדים שאלה כללית בעניין "בא אל פרעה":

כל עניין בתורה הוא עניין נצח¹⁰ (ובמילא) הוראה נצחית לכל הדורות. ועל-פי זה מהי ההוראה הנצחית מ"בא אל פרעה", לאחרי שביטלו וניצחו את פרעה (מלך מצרים) בגאולת מצרים, ועל אחת כמה וכמה לאחרי הגאולה האמיתית והשלימה כש"את רוח הטומאה אעביר מן הארץ"¹¹, ולא נשאר שום רושם מפרעה, ומעין ובדוגמת זה - בסוף זמן הגלות, כשנסתיימו כל הבידורים דקליפת פרעה וכיוצא-בזה (כמדובר כמה פעמים)?

ויש לומר הביאור בזה על-פי הידוע שכל עניין בעולם, אפילו דברים שהם היפך הטוב והקדושה, יש להם שורש למעלה בקדושה. וזהו (שרשם בקדושה) אמיתת עניינם¹², אלא לאחרי ריבוי השתלשלות, בכמה וכמה מסכים ופרסאות והעלמות והסתרים כו', נשתלשל למטה דבר הפכ"י¹³.

כך גם בנוגע לפרעה: איתא בזהר¹⁴ (על הפסוק¹⁵ "והקל נשמע בית פרעה") "בית פרעה דא היא סימנין לעילא, ביתא דאתפריעו ואתגליין מיניה כל נהורין וכל בוצינין, כל מה דהוה סתים מתמן אתגלי, ובגין כך קב"ה אפיק כל נהורין וכל בוצינין בגין לאנהרא להווא קול דאקרי קל בלא וא"ו". ומפרעה בשרשו דקדושה (עניין פריעה וגילוי

10 ראה תניא רפ"ז. ובכ"מ.

11 זכרי' יג, ב.

12 ובתורה נאמרים העניינים כפי שהם לאמיתתם בשרשם בקדושה, כמבואר במק"א (ראה לקו"ש ח"ב ע' 341 ואילך. ספר השיחות תשמ"ח ח"א ס"ע 36 ואילך. ועוד) בניין "יעקב ועשו האמורים בפרשה" (ל' רש"י ר"פ תולדות).

13 ראה בארוכה ספר השיחות תשמ"ח שם. וש"נ.

14 ח"א רי, א.

15 ויגש מה, טז.

מהג'וינט, היא מכירה ופעלה ביחד עם רשד"ב הכט בעת שהיה כטהראן יחד עם הרצל אילוליאן, והיא אומרת שבאם ייסע נציג של חב"ד מארץ הקודש או מארצות הברית לטהראן אפשר לקבל שם הרבה ילדים בגילאים 10-14 ועוד, ולהכניסם למוסדות שלנו".

שוב מאשר הרב וולף בב' אדר תשל"ט (שם עמ' 296) טלפון של יום קודם בו נמסר לו: "לגבי המצב בפרס, היהודים שם מפורחים והמצב רציני, וממילא תהיה עלייה יותר גדולה. כאן מחפשים להכניס למוסדות שונים. במדינתם קיבלו חינוך יהודי, וצריך לראות לעמוד על המשמר שגם בארץ-הקודש ייקלטו במוסדות חרדיים וכו'".

באופן הטיפול עצמו הורה הרבי "פשוט שעל אתר להחליט בזה ולפלא גדול השאלה כאן". ולגבי העבודה עצמה באם הייתה גישה כמה ואחידה, כתב "לצערי לא כל המוסדות ערים לבעיה זו". כעבור מספר שבועות מדווח הרב וולף לרבי (שם עמ' 297): "מעליית הנוער טלפנו אלי ומתרעמים על שלא משתדלים להביא לארץ-הקודש 120 ילדים פרסיים הנמצאים ברומא". ושוב מתקבלת הוראה ממזכירות הרבי בכ"ו אדר (שם עמ' 300): "על-דבר ילדי פרס לברר אצל [=הרב שלום דובער] ליפשיץ [=יו"ר 'פעילים - יד לאחים'] מה אפשר לפעול עוד [=ראו עוד שם עמ' 297]."

והרב וולף מדווח (שם): "השבוע היו אצלי ר' שלום דוכמן והתמים יוסף דערין שיש להם קשר עם יהודי בשם יקובינה [=יעקוביאהן?] בירושלים שפעיל בעניין ילדי פרס, והם פועלים יחד איתו להביא ילדים אלו למוסדות". באדר"ח אלול (שם עמ' 318) ביקר בסמינר בית רבקה בכפר חב"ד רב מפרס, מהעיר שיראז. נלווה אליו מר מישרין, יהודי עולה מפרס, שעובד בעליית הנוער. הרב הנ"ל בא לארץ הקודש דרך פריז, כנראה באופן סודי, כי בדעתו לחזור לפרס... הוא בא לחפש ילדים שהוא שלח לארץ-הקודש... [וראה גם 'ימי תמימים' כרך ח' עמ' 118].

כד בכד תקף הרבי את אוזלת היד של עסקנים דתיים מסויימים בארץ-ישראל על שאפשרו את קליטתם של ילדי פרס בקיבוצים ובמוסדות לא דתיים - "ילדי טהרן" השניים. הרבי האריך בכך בשיחות פוריות (שיחות קודש תשל"ט כרך ב' עמ' 292-291); מוצאי שבת קודש פרשת ויקהל פקודי (שם עמ' 386 ואילך); ועוד [ראה גם שיחת יום ב' דחג השבועות (כרך ג' עמ' 79 ואילך ובמיוחד שם עמ' 83)].

להחזיק במנהג אבותיהם

סיפר הרב שלום דובער הכט: לכל אורך הדרך קיבל אבי הוראות, הנחיות ועידודים מהרבי. החל מבעיות הלבשה, הנעלה ולינה וכמובן גם בכל הקשור לעניינים רוחניים. מההוראות של הרבי היה מובן שיש לנו משימה כפולה: (א) עצם ההצלה. (ב) קירוב ליהדות. אך בד בבד הרגיש כי עליהם לשמר את המסורת שלהם - בפסח נתנו להם לאכול אורז. הרבי גם העניק הוראות חינוכיות פדגוגיות ואף סייע בהצעות פתרון לבעיות ניהוליות. דעתו של הרבי היתה שתחילה על הילדים לבוא לארצות-הברית, כדי לקבל חינוך דתי כדבעי, ולאחר מכן יש לשלוח אותם לארץ-ישראל, כי שם תהיה להם אפשרות יתר לשמירת שבת, חינוך, כשרות ועוד (שאלה זו נעשתה עוד יותר רלוונטית בשעה שההורים התחילו לצאת בעקבות הילדים). ועל קליטת יהודי אירן על-ידי חב"ד בניו-יורק, ראה גם במאמריהם של איש-הציבור ציון כהן והעיתונאי חיים פיקרש ב'הרבי שלושים שנות נשיאות' כרך ב' עמ' 178-177; 183]. על עידודו של הרבי את רבה של מקסיקו הרה"ג ר' אברהם מרדכי הרשברג לנסוע לאירן ולעזור ליהודים שם - ראה 'שמן ששון מחברין' כרך א' עמ' 232-230, וב'כפר חב"ד' גליון 860 (ג' תמוז תשנ"ט) עמ' 86-93]. בהזדמנות מסויימת נחשפה איגרת שכתב הרבי לאחד מיהודי טהרן בשנת תשל"ט.

פרעה דקדושה הוא גילוי הכי נעלה דאלקות, הן בעצם הגילוי (א) גילוי כל האורות, כולל האורות והדרגות הכי נעלות באלקות - "כל נהורין וכל בוצינין", עד ל"כל מה דהוה סתים", והן באופן הגילוי (ב) באופן ד"אתפריעו" מלשון פרוע (בלי סדר), היינו למעלה מסדר, מדידה והגבלה. ויתירה מזו: ה"אתפריעו ואתגליין מיניה כל נהורין כו" בא דווקא מעצמותו ומהותו יתברך ובלשון הזה: "בית פרעה כו' ביתא דאתפריעו

קריב", כי הוא ראה את הגילוי דפרעה (דקדושה) שמושרש "בשרשין עלאין", ולכן חשש להיכנס ל"בית פרעה", בו ישנו גילוי העצם דפרעה דקדושה, שכן נברא מוגבל, נשמה בגוף, לא יכול לקבל את הגילויים הנפלאים דעצמותו ית', "דאתפריעו ואתגליין מיניה כל נהורין כו"; איך ביכולתו של נברא מוגבל לקבל את הגילוי ד"כל נהורין כו", ועוד גילוי באופן שלמעלה ממדידה והגבלה (אתפריעו), הבא מהעצמות!?

הגילוי מ"בא אל פרעה" אצל נשיא הדור - ש"הנשיא

הוא הכל" - נמשך ומתגלה למטה ו"פועל ישועות בקרב

הארץ", אצל כל אנשי הדור, נשמות בגופים דווקא

"אינון יאורין ואינון דרגין דיליה", הגילויים דסדר השתלשלות, הם ביכולתו של נברא לקבל, ולכן לא חשש משה לגשת אל פרעה כפי שנמצא בדרגא זו (בביתו, ועל אחת כמה וכמה מחוץ לביתו²³). אבל כפי שפרעה מלשון "אתפריעו כו' כל נהורין" נמצא בביתו בכל התוקף - הגילויים דעצמותו יתברך - מכך משה חשש, כי נשמה בגוף מצד עצמה לא יכולה לקבל זאת!

ויש לומר שזה מרומז גם בהמשך הפרשה: כשפרעה אמר למשה "לך מעלי השמר לך אל תוסף לראות פני כי ביום ראותך פני תמות", הסכים לכך משה באומרו "כן דברת לא אוסיף עוד ראות פניך²⁴". מזה מובן, שלדברי פרעה יש מקום בתורה ובקדושה, אלא כפי שזה בקדושה הרי זה טוב בשלימות. והעניין בזה: מכיוון שהגילוי דפרעה דקדושה הוא למעלה מכל מדידה והגבלה ("אתפריעו כו' כל נהורין"), לכן "ביום ראותך פני תמות". מצד דרגת משה (מצד עצמו)²⁵ אין ביכולתו של נברא לקבל את הגילוי

ואתגליין מיניה כל נהורין כו' קב"ה אפיק כל נהורין כו", שבבית (דירה) נמצא המלך בגילוי בכל עצמותו²¹ - שכן אור מצד עצמו הוא מוגדר בגדרו וציורו של גילוי (אור), וכל דרגא והמשכה באור - נמשכת בסדר מסויים בהתאם לציורו וגילוי הפרטי, והגילוי (אור) הוא מצד עצמו באופן של גילוי בסדר והדרגה; מובן מזה, שבכדי שיהיה הגילוי ד"כל נהורין כו" ו"כל מה דהוה סתים" (היפך הגילוי), ועוד באופן של "אתפריעו" (למעלה מסדר והדרגה), הרי זה צריך לבוא מעצמותו יתברך, שהוא ה"מקור" (כביכול) ד"כל נהורין כו" [בלשון הזה בפרשתנו: העצם דפרעה "דכמה דרגין משתלשלין מניה", ויחד עם זה, "מקור" כזה שלמעלה לגמרי מכל גדר מקור וגדר מאור ואור, ולכן נמצאים ממנו "כל נהורין כו' וכל מה דהוה סתים" ובאופן ד"אתפריעו"²². על-פי זה מובן מדוע "משה דחיל מיניה ולא

21 ראה אוה"ת בלק ע' תתקצו. המשך תרס"ו ס"ע ג. הנסמן בסה"מ מלוקט ח"ב ע' כו הערה 35.

22 וראה תר"ח שבהערה 16 (עמ', סע"א), ש"פרעה" מלשון פריעה וגילוי "הוא בחי" התגלות הפנימית דוקא כי ל' פריעה לא שייך רק לגלות מתוך ההעלם והכיסוי כו". ועפ"ז מובן עוד יותר שהוא לא בכח האור (שענינו גילוי), כ"א דוקא בכח העצמות.

23 ראה שיחת ש"פ בא תנשא" ס"ד (התועודיות תנשא" ח"ב ע' 178 ואילך). וש"נ.

24 פרשתנו יו"ד, כח"כט.

25 ולכן הסכים משה לדברי פרעה "כן דברת לא אוסיף עוד ראות פניך", כי לדעתו מצד דרגת משה לא יתכן שאדם

לנצל ההפיכה באירן לחיזוק ענייני היהדות

הכוונה העליונה בהגעתם של בני הנוער מטהרן היא בהגברת קיום המצוות אצלם • כנגד הטענה שבני נוער אלו לא ימשיכו בדרך התורה, טען הרבי כי אדרבה, הם יהיו משפיעים על אחרים • יש לעמוד על

מהפכה מכוונת

בהתוועדות אחרון של פסח תשל"ט (שיחות קודש תשל"ט כרך ב' עמ' 521 ואילך) דיבר הרבי על מצבם של בני הנוער שיצאו מפרס. "הניצנים נראו בארץ" - אלו הם הנערים והנערות שיצאו משם זה עתה, והכוונה העליונה שיתווסף להם בכל ענייני תורה ומצוות.

עוד אמר הרבי, כי ברוח זו יש להביט על כל ענייני ה'מהפכה' שהתחוללה שם. במקום שבו חיו עד עתה נתקלו בעבר בקשיים שונים בתחום קיום התורה ומצוותיה. ועל-פי קביעת חז"ל "כל אחד ואחד חייב (ולא רק יכול) לומר בשבילי נברא העולם", בהכרח שהדבר נועד להוספה בתחום הרוחני.

בשיחה התייחס הרבי גם לטענה ולחשש שהנערים האלה לא ימשיכו בדרך התורה והמצוות. בדבריו ביטל את הטענה ואמר, כי לא זו בלבד שהם יתמידו בכך, אלא גם יפכו למשפיעים בבחינת "טופח על מנת להטפוח". וכפי שנוכחו, שהם נטלו חלק ב'תהלוכה' שהונהגה על-ידי כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ. כדאית כל הטרחה וההצלה - הוסיף הרבי, והודה למתעסקים בסידורים בגשמיות וברוחניות. לאחר מכן הורה לילדים מפרס שיאמרו 'לחיים'. בסיום הדברים ביקש שיתרגמו את דבריו

ידוע²⁸ שהאור (קודם שנתגלה) כלול בעצמות המאור ממש, רק ששם אינו בכחינת אור, אלא ביכולת העצמות (וקדמון כקדמותו יתברך²⁹), שנושא הכול וכל יכול, ו"אתפריעו מיניה כל נהורין". ולכן, גם כשהאור נמשך בגילוי (כציור אור), שקשור בציור והגבלה כלשהי (ומצד עצמו אין זה באופן ד"אתפריעו"), נמשך בו מהעצמות שלימות הגילוי ד"כל נהורין", ויתירה מזו - שהמדידה והגבלה ד"כל נהורין" גופא היא באופן ד"אתפריעו", למעלה ממדידה והגבלה³⁰. ומזה משתלשל למטה יותר הכוח לחיבור ההפכים דבלי גבול וגבול (באור גופא), ולמטה יותר - החיבור דאור וכלי³¹. עד - החיבור הנשמה וגוף, שגם נשמה בגוף מוגבל יכולה לקבל את האור הבלי גבול עד לגילוי ד"פרעה", "אתפריעו כו' כל נהורין" מעצמותו יתברך, ויתירה מזו - שנשמה בגוף תוכל להיכנס לשם ("בא אל פרעה"), "אדריין בתר אדריין", בפנימיותו ובתוכיותו³² ממש.

ה. ביאור הטעם מדוע עשה הקב"ה את החידוש ד"בא אל פרעה", שמשם נכשמה בגוף יוכל לקבל את הגילוי ד"אתפריעו כל נהורין" - יובן בהקדים ביאור תוכן עניין גאולת מצרים בכלל (ש"בא אל פרעה" הוא ההקדמה והתחלה לזה, כנ"ל):

כוונת גאולת מצרים היא - מתן תורה, כפי שאמר הקב"ה למשה מיד בתחילת שליחותו: "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה"³³. החידוש דמתן תורה הוא - נתינת התורה והמצוות למטה לבני-ישראל, נשמות בגופים, בכדי שיוכלו להגשים את תכלית וכוונת בריאת כל העולם: נתאוהו הקב"ה להיות לו יתברך דירה

ד"ראות פניך" דפרעה, ולהישאר נשמה בגוף, לראות את הפנימיות ("פניך") ד"אתפריעו כו' כל נהורין", גילוי שלמעלה מכל מדידה והגבלה; הגילוי ד"ראות פניך" הוא דווקא כפי שהנשמה היא למעלה ממדידות והגבלות הגוף הגשמי והמוגבל³⁴.

ד. לכך הוצרך להיות ציווי מיוחד ונתינת כוח מיוחדת מהקב"ה למשה - "ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה", "עייל ליה קב"ה אדריין בתר אדריין": עצמותו יתברך שלמעלה (מכל גדר ד)בלי גבול וגבול - מביאה את משה לפרעה, שגם בהיותו נשמה בגוף מוגבל, ביכולתו לקבל את הגילוי ד"אתפריעו כו' כל נהורין" מעצמותו יתברך! והביאור בזה:

פרעה מלשון "אתפריעו ואתגליין מיניה כל נהורין כו'" ניתן לפרש בשני אופנים: (א) הגילוי דכל האורות (כל נהורין) ובאופן ד"אתפריעו", למעלה מסדר והדרגה. שזה מורה שהגילוי בא מעצמותו יתברך שלמעלה מגדר אור ולא מתייחס לאור בגדרו וציוורו הוא, שכן מצד דרגת האור (אפילו בהיותו מעין המאור) אין הוא באופן ד"אתפריעו" (כנ"ל). (ב) "כל נהורין", דרגת וציוור האור היא באופן ד"אתפריעו" - גילוי שלמעלה ממדידה והגבלה וציוור. היינו, שגם הציוור, מדידה והגבלה ד"כל נהורין" הוא באופן דלמעלה ממדידה והגבלה ד"אתפריעו"³⁵.

וחיבור ההפכים (ד"כל נהורין" ו"אתפריעו") הוא דווקא בכוח העצמות (כנ"ל ס"ג):

נברא, נשמה בגוף, יכל בתוכו הגילוי דפרעה וקדושה. אבל באמיתית הענין - כן הוא בכח העצמות ("בא אל פרעה"), כדלקמן בפנים.

(26) וע"ד "לא תוכל לראות את פני כי לא יראני האדם וחי" (תשא לג, כ).

(27) ראה תו"ח שם (עו, סע"ד ואילך) ב' פירושים ב"פרעה" מלשון פריעה וגילוי: גילוי החיצוניות, וגילוי הפנימיות (שוהו אמיתית ענינה של פריעה, כנ"ל הערה 22). ושם (בהמשך לפירוש השני ב"אתפריעו"): "עיקר המכוון שהוא בהשתלשלות העולמות שיהי' התגלות הפנימי' בחיצוני' הכלי דוקא באופן שלא יסתיר הכלי לאור כלל וכמו שהי' במ"ת .. וכמו שהי' לע"ל כו".

(28) המשך תרס"ו ע' קפב ואילך.

(29) שם ע' קסט.

(30) משא"כ מצד זה שעצמותו ית' הוא מופשט ולמעלה מכל גדר מאור ואור, הרי האור אינו מתייחס לעצמותו ית', והגילוי שלו אינו באופן ד"אתפריעו" שלמעלה ממדידה והגבלה, ושוה דוקא בכח העצמות.

(31) ראה לעיל הערה 27.

(32) ראה אוה"ת וראו ע' קצו (בפירוש "בא אל פרעה" דלעו"ו).

(33) שמות ג, יב.

- בנוגע למעשה בפועל - בפרסית. גם (הרי"י העכט, ובנו) הרש"ב שי' העכט נתבקשו על-ידי הרבי לומר 'לחיים'.

לקולטם גשמית - ולקרבם רוחנית

במקביל לקליטת אלף הילדים והנערים בניור יורק, עורר הרבי גם על קליטתם הרוחנית של אלה שהחלו להגיע לארץ-הקודש.

בחדש טבת תשל"ט התקבלה הוראת הרבי להנהלת מוסדות חב"ד בארץ-הקודש ('ימי תמימים' כרך ז' עמ' 286):

בעניין ילדי פרס יש לפעול לקבלם למוסדות, וכל יום הוא יקר. אפשר גם לקבל ילדים אלו שלא במסגרת עליית הנוער.

לעורר את... שישנם פליטים מבוגרים יותר מנוער שמגיעים ואין מי שיתעסק איתם, לדאוג שיהיה מי שיטפל לקרבם וכו', ויקבלו אותם [=את פניהם] אנשים ונשים וכו'.

בי' טבת של אותה שנה (שם עמ' 287) כותב הרב אפרים וולף לרב חודוקוב:

"התקשרה אלי אתמול הגב' רחל בן חיים שהיתה עסקנית בטרהארן, בעלה נמצא עדיין שם. לדבריה נמצאת בקשר עם ה' ישראל שיף

אף יהודי לא יישאר בגלות!

טובת כל יהודי קשורה עם גאולת כל ישראל

..ידוע החילוק בין הגלות עתה לגלויות שלפני זה - שבגלויות שלפני זה, הנה גם לאחר הגאולה עדיין נשארו יחידים בגלות, ובלשון הגמרא: "אין ציבור בבבל", כלומר, אם נמצאים עדיין בגלות בבל, הרי זה רק יחידים; מה שאין כן בגלות זה, שלאחריו תהיה גאולה שלימה של כל בני-ישראל, ואף אחד לא יישאר בגלות.

ומזה מובן, שגאולת כל אחד מישראל נוגעת לגאולת כלל-ישראל. וזוהי גם שייכות עניין הנ"ל לתורת החסידות:

איתא בזהר: "ובשית מאה שנה לשתיתא יתפתחון תרעי דחכמתא" [ו.]. "וכד יהא קריב ליומי משיחא אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא וכו'", וכפי שנאמר לרשב"י: "כמה בני-נשא לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד אתגלי לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא". ומבואר במפרשים ש"יתפרנסון" היינו לימוד באופן של הבנה והשגה - שזוהי כללות עניין התגלות תורת החסידות, שהתחילה כמה דורות לאחר האריז"ל, והולך ומיתוסף מדור לדור.

וכיוון שתורת החסידות נתגלתה בדרא דעקבתא דמשיחא, בימים הסמוכים לגאולה האמיתית והשלימה, שאז לא ישאירו אף אחד מישראל בגלות - לכן מודגש בתורת החסידות שהעבודה והמסירות נפש עבור כלל-ישראל צריכה להיות קשורה גם עם ההשתדלות בטובתו של כל אחד מישראל.

ועניין זה צריך לבוא לידי פועל ("אָפּגעטאַן ווערן") על-ידי כל אחד בעניינו, שכן, אם צריך לגאול את הזולת, על אחת כמה וכמה שצריך לגאול את עצמו, שהרי "עניי עירך קודמין", ולכן צריך כל אחד בעצמו לעסוק בעבודה האמורה, ולפי הסדר שקבעו רבותינו נשיאינו.

ואז תהיה עבודה זו באופן של תפלת הציבור, חיבור של כל הציבור כולו ביחד, וכיוון ש"הן א-ל כביר ולא ימאס", אזי יבוא משיח צדקנו ויגאלנו בגאולה האמיתית והשלימה.

(תורת מנחם כרך ט, ע' 233-234)

מדוע לאחר גאולת מצרים באה גלות נוספת?

אילו זכו, הייתה הגאולה ממצרים והכניסה לארץ בפעם הראשונה באופן של גאולה נצחית שאין אחריה גלות...

...ועניין זה מרומז בסיום הפרשה דיציאת-מצרים, על-דבר הכניסה לארץ ("והיה כי יביאך ה' אל ארץ הכנעני וגו'") בשייכות למצוות תפילין - שהשלימות דמצוות תפילין, וכן השלימות דכל המצוות, "הוקשה כל התורה כולה (מצוות התורה) לתפילין", תהיה בהכניסה לארץ בגאולה הנצחית שאין אחריה גלות, כי בזמן הגלות, במעמד ומצב ד"בנים שגלו מעל שולחן אביהם" לא שייך אמיתת עניין המצוות מלשון צוותא (חיבור) עם הקב"ה, כי אם באופן של "ציונים" בלבד, ואילו אמיתת העניין דצוותא שבקיום המצוות יהיה לאחר שחוזרים להיות סמוכים על שולחן אביהם באופן של קביעות ונצחיות, בהכניסה לארץ - "פלטרין של מלך".

(מהתוועדות שבת קודש פרשת בא, ד' בשבט ה'תנשא; התוועדות תנשא"א, כרך ב, עמ' 185-183)

בתחתונים³⁴, שבמדירה והגבלה והעלם והסתר דנשמה בגוף בתחתונים, יהיה גילוי העצמות, כמו אדם (ככיוול) הנמצא בגילוי בכל עצמותו בדירתו הפרטית²¹ (ומכל שכן בנוגע להקב"ה בורא העולם ומנהיגו), כפי שיתמלא בשלימות הגילוי בגאולה האמיתית והשלימה (ומעין זה היה במתן תורה), כמו שכתוב³⁵ "ולא יכנף עוד מוריך"³⁶, הוא יהיה בדירתו בגלוי בלי שום לבושים, אפילו בלי הלבושים הכי עליונים (כנף העליון).

וכידוע³⁷, שקודם מתן תורה, היתה ה"גזירה" בין עליונים ותחתונים, שעליונים לא ירדו למטה ותחתונים לא יעלו למעלה, ובמתן תורה נעשה ביטול הגזירה, ונתינת כוח להמשיך בתחתונים הגילוי דעליונים, עד לדרגות הכי נעלות באלקות, עד מעצמות ומהות, כך שהגוף הגשמי בעולם הזה הגשמי נעשה קדוש, עד לדירה לו יתברך - עד ש"ישראל וקוב"ה כולא חד"³⁸ נמצא בגלוי בכל העולם.

מזה מובן, שבגלות מצרים ויציאת מצרים - המהווים הכנה לגילוי העצמות למטה במתן תורה - מודגשת ההקדמה לביטול הגזירה, המעבר ממצב של פירוד בין עליונים ותחתונים למצב של אחדות ביניהם, כהכנה לשלימות האחדות ביניהם במתן תורה עצמו.

ויש לומר ששלב עיקרי בזה נפעל על-ידי ציווי ה' למשה "בא אל פרעה", כדלקמן.

1. ובהקדים, שעל דרך זה מצינו בהתחלת שליחותו של משה להוציא את בני-ישראל ממצרים:

כביאור טענת משה להקב"ה "לא³⁹ איש דברים אנכי גו' כי כבד פה וכבד לשון אנכי", ולכן "שלח"⁴⁰

נא ביד תשלח"⁴¹ - מבואר בכ"מ⁴², שבגלות מצרים "דיבור (משה) הוה בגלותא"⁴³, ולכן טען משה שעל-ידי לא יכולה להיות הגאולה למטה⁴⁴.

ובשורש העניינים הרי זה בגלל מעלת משה, שמצד עצמו הוא בדרגא שלמעלה מגילוי דיבור, למעלה אפילו מהגילוי תורה שבכתב ותורה שבעל פה למטה ו"כבד פה באורייתא דבעל פה וכבד לשון באורייתא שבכתב"⁴⁵, משה⁴⁶ היה "כבד פה" כי "שרשו מתהו ששם היו האורות גדולים ולא היו יכולים להתלבש בכלים, וזהו עניין כבד פה שלא היה יכול להשפיע אור שכלו לתוך כלי הפה"⁴⁷, ולכן אמר "שלח נא ביד תשלח" (משיח צדקנו), "דהיינו מי שהוא מעולם התקון", בו הכלים מרובים להכיל האורות.

ועל זה ענה הקב"ה "מי שם פה לאדם גו' הלא אנכי הוי' גו' ואנכי אהיה עם פיך והוריתך אשר תדבר"⁴⁸: מצד עצמותו יתברך שהוא כל יכול (והוא מקור לכלי הפה דעולם התקון והאורות מרובים דתהו), הוא יכול לפעול שגם בגלות מצרים, וגם אצל משה (שמצד עצמו הוא למעלה מגילוי בכלים), יהיה הגילוי דיבור בפה, "ואנכי אהיה עם פיך", "פירוש, אף שמצד שרשך מתהו אין לך כלים כאלו אבל אנכי הוי' שעשיתי את הכלים דתקון ואת עולם התהו אני יכול להפך הדבר להתערב בחינות תהו ותקון יחד היינו המעלות דשניהם, שיהיו האורות מרובים כמו בתהו כו' וגם בחינת המעלה דתקון שיהיו הכלים

(41) "ביד מן דכשר למשלח" (תרגום אונקלוס עה"פ), "שלח נא ביד אדם מדבר צחות שיהי' כשר וראוי לשליחות נכבדות כזאת כו'" (רמב"ן שם).

(42) זח"ב כה, ב. ד"ה ויאמר גו' מי שם פה באוה"ת שמות ע' עה. ד"ה הגיל תרכ"ז (ע' עה ואילך). תרנ"ח (ס"ע עו ואילך).

(43) לשון זוהר שם.

(44) וראה ד"ה ויאמר גו' מי שם פה תרע"ח (ע' קלח), שפליאת משה היתה "איך יכול להיות גילוי אוא"ס עד למטה משה, וגם ראה הקליפה הקשה דמצרים שמונע ומעכב ביותר כו'". וראה ד"ה זה תרל"ד (ע' קכ).

(45) זח"ג כה, רע"א. וראה מקומות שבהערה 42.

(46) בהבא לקמן ראה תו"א ורא"ה ד"ה ויאמר גו' מי שם פה (נא, ד ואילך). תר"ח שם (נט, א ואילך).

(47) ל' התו"א שם, ב.

(48) שמות ד, יא-יב.

מרוכים מאד⁴⁹.

אלא שאז - במצרים - "ואנכי אהיה עם פיך" היה גילוי בדרך נס - שבשעה שמשעה דיבר עם פרעה "יהיו דבריו נכונים"⁵⁰ ונוסף לכך גם "אהרן אחיך יהיה נביאך"⁵¹, "ודברת אליו ושמת את הדברים בפיו גו"⁵², "הוא יהיה לך לפה"⁵³ - בכדי שהדיבור יתגלה בשלימות, גם בדרך הטבע. אבל אז הוא לא התרפא⁵⁴, שלכן לאחרי זה אמר משה "אני ערל שפתים"⁵⁵. וזה נפעל על-ידי הגילוי ד"אנכי (אהיה עם פיך)" דמתן תורה (התחלת עשרת הדברות⁵⁶), שלכן בכוחו לפעול יציאת מצרים ("אף שהדיבור הוא בבחינת גלות"), "רק בכדי שיהיה גילוי הדיבור לגמרי בכללות העולם צריך להיות שבירת קליפת מצרים" על-ידי "אנכי אהיה עם פיך", וזה מביא לאחרי זה - גילוי הדיבור במתן תורה, "אנכי ה' אלקיך", שאז⁵⁷ משה נתפא לגמרי⁵⁸.

ז. על-פי זה יובן גם כן עניין "בא אל פרעה" דקדושה בגלל זה ש"משה החיל מיניה": משה מצד דרגתו הוא (מצד עצמו) - "כבד פה וכבד לשון" (בגלל ריבוי האורות גדולים שלמעלה מכלים) - חשש איך יוכלו הכלים לקבל את האורות הגדולים ד"אתפריעו כו' כל נהורין"; וזהו החידוש בציווי הקב"ה אליו "בא אל פרעה", "עייל ליה קב"ה ארין בתר ארדין": בזה נתן לו הקב"ה את הכוח - כוח העצמות - שהכלים דנשמה בגוף יוכלו לקבל בפנימיות את כל הגילויים הנעלים דעצמותו יתברך, "דאתפריעו ואתגליין מיניה כל

נהורין"⁵⁹.

והטעם על זה הוא, כי זוהי תכלית ושלימות כל סדר השתלשלות, של כל האורות, עד לבחינת פרעה, "אתפריעו כו' כל נהורין" - כי "נתאוהו הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים", שבמידה והגבלה דנשמה בגוף בתחתונים, יהיה גילוי העצמות. ולכן היה "ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה", שבהיותו נשמה בגוף הוא נכנס אל פרעה דקדושה ומקבל את הגילויים הכי נעלים מעצמותו יתברך, ש"אתפריעו ואתגליין מיניה כל נהורין כו'".

ח. על-פי זה יובן גם כן מדוע "בא אל פרעה" הוא הקדמה והתחלת הגאולה, ונוסף לפירוש הפשוט, שעל-ידי "בא אל פרעה" דלעומת-זה נעשה ביטול ושבירת קליפת פרעה כפי שהיא בתקפה בארמון המלך⁶⁰, שזוהי התחלת הגאולה - ישנו בזה עניין עיקרי:

השלימות דגאולת מצרים היא - להביא את מתן תורה (למלאות את הכוונה דדירה בתחתונים - גילוי העצמות "אנכי") למטה לבני-ישראל נשמות בגופים, נשמה בריאה בגוף בריא וכידוע⁶¹ שבמתן תורה התרפאו כל בני-ישראל (כולל משה, כנ"ל). ויש לומר שזה מרומז גם בציווי הקב"ה לבני-ישראל קודם מתן תורה "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש"⁶², שגם כפי שהם "גוי" בעולם הזה הגשמי, הם "קדושים" עד לדרגת "ממלכת כהנים" - "כהנים גדולים"⁶³, שכהן גדול

צריך להיות שלם הן בגופו והן בממונו⁶⁴, ואפילו בלבושיו - "לכבוד" ולתפארת⁶⁵, שכפי שבני-ישראל במציאות של נשמות בגופים הם "כולא חד" עם הקב"ה.

ועל דרך זה נמשך גם בעולם - החיבור דעליונים ותחתונים שנפעל במתן תורה, עד לגילוי העצמות בתחתונים.

והיות שזהו חידוש גדול (שנכרא נשמה בגוף מוגבל מתאחד עם בלי גבול עד להעצמות), כפי שמשם התפלא על כך ו"דחיל מיניה" - לכן, כהכנה והקדמה לזה היה "ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה", שבהיותו נשמה בגוף (משה), במידה והגבלה ובמצב שיכולה להיות סכנה (בגלל פרעה דלעומת-זה), הוא נכנס בפנימיות לפרעה דקדושה ומקבל את הגילויים

64 ראה יומא יח, א. וש"ב. רמב"ם הל' כלי המקדש רפ"ה.

65 תצוה כח, ב.

66 ויש לומר, שבדרגת הספירות, "כבוד" ו"תפארת" (מלכות ותפארת, הכוללות כל הספירות) הם ע"ד בלי גבול וגבול, כידוע שתפארת (ו"א) הוא "קצה אוא"ס", ומלכות (שרגלי יודרות) הוא מקור לעולמות ב"ע (תו"א תרומה פא, א). ובבגדי כהונה שהם "לכבוד ולתפארת" נעשה חיבור שניהם יחד.

הכי נעלים מעצמותו יתברך, ש"אתפריעו ואתגליין מיניה כל נהורין כו'".⁶⁷

ועל-ידי זה שהיה כן אצל משה, נמשך הכוח לכל בני-ישראל, שיוכלו לקבל את הגילוי דמתן תורה, כשנפעל החיבור דגבול וכלי גבול, "אתפריעו כל נהורין" ד"נר מצוה ותורה אור"⁶⁸, ש"כל נהורין" (גבול) הם באופן ד"אתפריעו" (כלי גבול).

(חלק משיחות יום ד' פ' בא, ג' שבט וש"פ בא, ו' שבט ה'תשנ"ב. התוועדות תשנ"ב כרך ב' עמ' 135-142 - תרגום מאידיש)

67 וי"ל שמוה נמשך הכח גם ל"בא אל פרעה" כפשוטו, כדי לבטל ולשבור קליפתו, שהרי תוקף הקליפה בא מהקב"ה, שלכן נאמר (בהמשך ל"בא אל פרעה") "כי אני הכבודתי את לבו" (ולכן דחיל ממנו משה), והכוונה פנימית בזה היא כדי לבטל הקליפה ויהי יתרון האור כו' (סד"ה בא העת"ד), ולכן ע"י "בא אל פרעה" בשרשו בקדושה גילוי "כל נהורין" מעצמותו ית', נעשה גם הכח ל"בא אל פרעה" (יחד עם הקב"ה) להלחם עמו ("לאנחא בי' קרבא") ולבטלו מכל וכל, שזוהו רק "ביבולתו ית' שהוא כל יכול" (אוה"ת וארא ע' רלא. ד"ה ראה נתתיך תרל"א, עור"ת, תש"ז. וראה לקו"ש חט"ז ע' 74 ואילך).

68 משלי ו, כג.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

שירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

59 ויש לומר, שזהו הפירוש ב"הקל נשמע בית פרעה", כמבואר בזהר שם (בהמשך לזה ש"בית פרעה" הוא "ביתא דאתפריעו ואתגליין מיני' כל נהורין כו'"), "ובג"כ קב"ה אפיך כל נהורין וכל בוצינין בנין לאנהרא לההוא קול דאקרי קל בלא וא"י" שהגילוי דפרעה (שענינו קול וריבור ראה אות"ת וישב (כרך ו') ע' תתצד, ב) מאיר גם בדרגת משה שהוא "כבד פה וכבד לשון" ("קל בלא וא"י"), לעשותו קול (בוא"ו), שהאור בא בגילוי בכלי הפה.

60 ראה בארוכה ד"ה בא העת"ד (המשך תער"ב ח"ב ע' התמא). תש"ד (ע' 127). שיחת ש"פ בא תנש"א (התוועדות תנש"א ח"ב ע' 176 ואילך). וש"נ.

61 תנחומא יתרו ח. במדב"ד רפ"ז. וראה גם מכילתא (הובא בפרש"י) עה"פ יתרו כ, טו. ובכ"מ.

62 יתרו יט, ו.

63 בעה"ט עה"פ. וראה אגדת בראשית פע"ט פ].

49 תו"א שם נב, טע"ב"ג. וראה תו"א שם בסופו (סח, א): "הלא אנכי כו' כי כל יכול לעשות מתהו תיקון ומתיקון תהו .. יכול לעשות ג"כ היפך האור לכלי האור .. ויכול להיות היש בבחי' אין והאין בבחי' יש כו'".

50 שמו"ד פ"ג, טו. הובא בדרושים שבהערה 42.

51 וארא ז, א.

52 שמות שם, טו.

53 שם, טז.

54 ראה דב"ר רפ"א. זח"ב שם. רמב"ן שמות ד, יו"ד. וראה גם שמו"ד שם.

55 וארא ו, יב. ל.

56 יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו.

57 דב"ר וזהר שבהערה 54.

58 סד"ה מי שם פה תרנ"ח (ע' פז).